

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

METODOLOŠKO UPUTSTVO
OSNOVNI DEMOGRAFSKI POKAZATELJI

53

METODOLOŠKO UPUTSTVO

53

Podgorica, mart 2015.

Sadržaj

OSNOVNI DEMOGRAFSKI POKAZATELJI	3
Pravni osnov.....	3
METODOLOŠKE OSNOVE	3
Cilj i sadržaj istraživanja	3
Izvor.....	3
Definicija osnovnih obilježja – indikatora	3
Nivo objave podataka	6
Rokovi.....	6

OSNOVNI DEMOGRAFSKI POKAZATELJI

Pravni osnov

Pravni osnov za sprovođenje procjena stanovništva je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12) i Godišnji plan zvanične statistike koji se donosi za svaku kalendarsku godinu.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj i sadržaj istraživanja

Cilj proizvodnje osnovnih demografskih indikatora je da opišu prirodno kretanje stanovništva preko stopa, indeksa i drugih pokazatelja. Ovi indikatori korisnicima daju realnu sliku pojave i mogućnost upoređivanja podataka u prostoru i vremenu. Demografski pokazatelji se odnose na kombinacije podataka dobijenih statistikom rođenih, umrlih, sklopljenih i razvedenih brakova, kao i procijenjenim brojem stanovnika. Koriste se za analizu prirodnog kretanja stanovništva Crne Gore i opština.

Izvor

Procjene stanovništva, statistika sklopljenih i razvedenih brakova, statistika rođenih i statistika umrlih.

Definicija osnovnih obilježja – indikatora

Živorodenim djetetom smatra se dijete koje poslije rođenja pokazuje znake života (disanje, odnosno kucanje srca) makar i za najkraće vrijeme, bez obzira na trajanje trudnoće majke.

Umrlo lice je lice kod kojeg je bilo kada nakon rođenja došlo do prestanka svih znakova života.

Prirodni priraštaj predstavlja razliku u broju živorođenih i umrlih u određenom periodu. Prirodni priraštaj može biti pozitivan (broj živorođenih je veći od broja umrlih), negativan (broj živorođenih je manji od broja umrlih) ili nulti (broj živorođenih je jednak broju umrlih).

Stopa nataliteta predstavlja odnos živorođenih i procijenjenog broja stanovnika sredinom godine, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Stopa mortaliteta predstavlja odnos umrlih i procijenjenog broja stanovnika sredinom godine, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Stopa prirodnog priraštaja predstavlja odnos godišnjeg prirodnog priraštaja i procijenjenog broja stanovnika sredinom godine. Stopa prirodnog priraštaja se može dobiti i kao razlika stope nataliteta i stope mortaliteta, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Stopa nupcijaliteta predstavlja odnos broja sklopljenih brakova i procijenjenog broja stanovnika sredinom posmatrane godine, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Stopa divorcijaliteta predstavlja odnos broja razvedenih brakova i procijenjenog broja stanovnika sredinom posmatrane godine, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Stopa umrle odojčadi predstavlja odnos broja umrle odojčadi i živorođene djece, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Stopa smrtnosti djece ispod pet godina predstavlja odnos umrle djece mlađe od pet godina i živorođene djece, izražava se u promilima (na 1 000 stanovnika).

Vitalni indeks predstavlja odnos živorođenih na 100 umrlih.

Stopa maskuliniteta predstavlja odnos broja muških na 100 ženskih lica u posmatranim događajima.

Opšta stopa fertiliteta predstavlja odnos između ukupnog broja živorođenih i ženskog fertilnog stanovništva (15-49 g.) u toku jedne godine.

Specifične stope fertiliteta predstavljaju odnos između broja živorođenih, rođenih od majki određene starosti prema 1 000 žena te iste starosti.

Ukupna stopa fertiliteta, tj. ukupan broj živorođene djece na jednu ženu, odnosno zbir odgovarajućih specifičnih stopa fertiliteta, računata su za starosni interval od 15 do 49 godina po petogodištima.

Opšta stopa mortaliteta predstavlja broj umrlih na 1 000 stanovnika u toku jedne godine.

Specifične stope mortaliteta prema polu računata su za starosni interval od 5 do 84, godina po petogodištima, dok su za starosnu grupu od 0 do 4 godine računata pojedinačno i postoji jedna otvorena starosna grupa koja obuhvata umrlo stanovništvo 85 godina starosti i više.

Koeficijent feminiteta predstavlja broj ženskoga na hiljadu muškog stanovništva.

Koeficijent maskuliniteta predstavlja broj muškoga na hiljadu ženskog stanovništva.

Koeficijent starenja je procentualno učešće osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu.

Indeks starenja je procentualno učešće osoba starih 60 i više godina prema stanovništvu mlađem od 20 godina.

Očekivano trajanje života predstavlja broj godina koje pojedinac u određenoj životnoj dobi može očekivati da će doživjeti uz trenutne nivoe smrtnosti. Dokument koji se koristi za izradu pomenutog indikatora može se naći na sljedećem linku: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/Annexes/demo_mor_esms_an1.pdf

Nivo objave podataka

Podaci se prikazuju na nivou Crne Gore, dok se podaci o broju živorođenih i umrlih, kao i o prirodnom priraštaju prikazuju i na nivou opština.

Rokovi

Rokovi dostave i objave podataka se utvrđuju Godišnjim planom zvanične statistike.